

A בס"ד

Intro

Today we will learn בע"ה of בבא בתרא דף קכט
Some of the topics we will learn about include.

The previous Mishnah's Halachah of

המחלק נכסיו על פי ריבה לאחד ומיעט לאחד והשוה להן את הבכור דבריו קיימין

If a dying person, gave away his assets as a מתנה to his children in different amounts than the Hilchos ירושה, his מתנה is effective.

ואם אמר משום ירושה לא אמר כלום

If he specified that they receive these assets as an inheritance after he dies, his צוואה is not effective.

כתב בין בתחלה בין באמצע בין בסוף משום מתנה דבריו קיימין

If he wrote a will for ירושה with different amounts and he also added the word מתנה either in the beginning, the middle or at the end, his מתנה is effective.

B The three opinions in the Mishnah whether this Halachah applies only in a case of

1. באדם אחד ושדה אחת

Both terms of ירושה and מתנה were used for the same person and for the same field

2. OR even in a case of אדם אחד ושתי שדות

שדה אחת ושני בני אדם The terms ירושה and מתנה were for the same person, but for different fields;

Or for the same field, but for different people;

3. OR even in a case of בשתי שדות ושני בני אדם

The terms ירושה and מתנה were used for different people AND different fields.

ירושלמי's distinction regarding

בשתי שדות ושני בני אדם שנתנים as opposed to תנתן, the מתנה is effective for both people and fields, but if the word ירושה was mentioned only once or he did not say שנתנים, the מתנה is not effective for the second person and field.

And the distinction in whether it was

בתוך כדי דבור The words ירושה and מתנה were mentioned within the time that it takes to say the three words רבי שלום עליך

A

המחלק נכסיו על פי ריבה לאחד ומיעט לאחד והשוה להן את הבכור דבריו קיימין

אם אמר משום ירושה לא אמר כלום

כתב

בין בתחלה בין באמצע בין בסוף משום מתנה דבריו קיימין

B

באדם אחד ושדה אחת

אדם אחד ושתי שדות שדה אחת ושני בני אדם

בשתי שדות – ושני בני אדם

בתוך כדי דבור

1 So let's review ...

The previous Mishnah taught

המחלק נכסיו על פיו
ריבה לאחד ומיעט לאחד
והשוה להן את הבכור
דבריו קיימין

If a **שכיב מרע**, a dying person, gave away his assets as a מתנה to his children in different amounts than the Hilchos **ירושה**, such as he gave one son a double share, or another son only half a share, or he gave the בכור only a single share;

In all these cases his מתנה is effective, because as the Rashbam explains

שיש כח באדם ליתן ממונו במתנה לכל מי שירצה

While he is alive, a person can grant his assets to anyone as a gift.

However,

ואם אמר משום ירושה

לא אמר כלום

If he specified that they receive these assets as an inheritance after he dies, his צוואה is not effective, because as the Mishnah says earlier ®

שהתנה על מה שכתוב בתורה

This stipulation contradicts the Hilchos **ירושה** in the Torah, and is therefore not effective.

The Mishnah continues:

כתב בין בתחלה בין באמצע בין בסוף משום מתנה

דבריו קיימין

If he wrote a will for **ירושה** with different amounts and he also added the word מתנה either in the beginning, the middle or at the end, his מתנה is effective, because as the Rashbam explains

נהי דלא תפיס לשון ירושה

לשון מתנה מיהא תפיס

והרי הוא כמו שאומר לשון מתנה לחוד דקני

Even though the צוואה cannot take effect as a **ירושה**, it takes effect as a מתנה and it's considered as if he wrote only מתנה.

1

המחלק נכסיו על פיו
ריבה לאחד ומיעט לאחד
והשוה להן את הבכור
דבריו קיימין

If a **שכיב מרע**, a dying person, gave away his assets as a מתנה to his children in different amounts than the Hilchos **ירושה**,

such as he gave one son a double share, or another son only half a share, or he gave the בכור only a single share;

In all these cases his מתנה is effective,

because as the Rashbam explains

שיש כח באדם ליתן ממונו במתנה לכל מי שירצה
While he is alive, a person can grant his assets to anyone as a gift.

ואם אמר משום ירושה
לא אמר כלום

If he specified that they receive these assets as an inheritance after he dies, his צוואה is not effective, because

שהתנה על מה שכתוב בתורה

This stipulation contradicts the Hilchos **ירושה** in the Torah, and is therefore not effective.

כתב בין בתחלה בין באמצע בין בסוף
משום מתנה
דבריו קיימין

If he wrote a will for **ירושה** with different amounts and he also added the word מתנה either in the beginning, the middle or at the end, his מתנה is effective,

because

נהי דלא תפיס לשון ירושה

לשון מתנה מיהא תפיס

והרי הוא כמו שאומר לשון מתנה לחוד דקני

Even though the צוואה cannot take effect as a **ירושה**, it takes effect as a מתנה and it's considered as if he wrote only מתנה.

2 The Gemara cites three opinions in the understanding of the Mishnah:

1.
 רב דימי אמר רבי יוחנן
 The Mishnah refers only to
 באדם אחד ושדה אחת
 דבריו קיימין
 Both terms, מתנה and ירושה, were written for the same person and for the same field. And in the case of מתנה בתחלה
 He wrote
 נתתן שדה פלונית לפלוני ויירשה
 This field shall be given to so and so, and he shall inherit it.

And in
 מתנה באמצע
 He wrote
 יירשה ותנתן לו ויירשה
 shall inherit this field, and it shall be given to him, and he shall inherit it.

And regarding
 מתנה בסוף
 He wrote
 יירשה ותנתן לו
 shall inherit this field, and this field shall be given to him;

Only then do we say
 דבריו קיימין
 The מתנה is effective, because both terms ירושה and מתנה refer to the same person and the same field.

However, in the case of
 באדם אחד ושתי שדות
 לא
 If the terms ירושה and מתנה were for the same person but for different fields; for example, he said;
 יירש ראובן שדה פלונית שבמזרח
 ותנתן לראובן שדה פלונית שבמערב
 The מתנה is effective only for the מתנה field, but not for the ירושה field, because perhaps he meant only one field as a מתנה, but not the other field.

Or in a case of
 שדה אחת ושני בני אדם
 לא
 If the terms ירושה and מתנה were for the same field but for different people; for example, he said;
 ראובן יירש חצי שדה זו
 ותנתן חציה לשמעון
 The מתנה is effective only for the מתנה person but not for the ירושה person, because perhaps he meant to give a מתנה only to this person but not to the other person.

And certainly
 בשתי שדות ושני בני אדם
 לא
 If the words ירושה and מתנה were used for different people and different fields; for example, he said;
 ראובן יירש שדה פלונית
 ולשמעון נתתן שדה אחרת
 The מתנה is not effective for the ירושה person and field, because perhaps he meant to give a מתנה only to this person and only this field, but not for the other person and field.

2 Three opinions in the understanding of the Mishnah

1

רב דימי אמר רבי יוחנן
 The Mishnah refers only to

באדם אחד ושדה אחת
דבריו קיימין

Both terms, מתנה and ירושה, were written for the same person and for the same field.

מתנה בתחלה He wrote נתתן שדה פלונית לפלוני ויירשה This field shall be given to so and so, and he shall inherit it.	מתנה באמצע He wrote יירשה ותנתן לו ויירשה shall inherit this field, and it shall be given to him, and he shall inherit it.	מתנה בסוף He wrote יירשה ותנתן לו shall inherit this field, and this field shall be given to him;
--	--	---

דבריו קיימין

The מתנה is effective, because both terms ירושה and מתנה refer to the same person and the same field.

However...

שדה אחת ושני בני אדם לא

If the terms ירושה and מתנה were for the same field but for different people; for example, he said;

ראובן יירש חצי שדה זו ותנתן חציה לשמעון
 The מתנה is effective only for the מתנה person but not for the ירושה person, because perhaps he meant to give a מתנה only to this person but not to the other person.

באדם אחד ושתי שדות לא

If the terms ירושה and מתנה were for the same person but for different fields; for example:

יירש ראובן שדה פלונית שבמזרח ותנתן לראובן שדה פלונית שבמערב
 The מתנה is effective only for the מתנה field, but not for the ירושה field, because perhaps he meant only one field as a מתנה, but not the other field.

And certainly

בשתי שדות ושני בני אדם – לא

If the words ירושה and מתנה were used for different people and different fields; for example;

ראובן יירש שדה פלונית ולשמעון נתתן שדה אחרת
 The מתנה is not effective for the ירושה person and field, because perhaps he meant to give a מתנה only to this person and only this field, but not for the other person and field.

3

2.
אפילו אדם אחד ושתי שדות
שדה אחת ושני בני אדם
דבריו קיימין

Even if the terms *ירושה* and *מתנה* were for the same person but for different fields, or for the same field but for different people, the *מתנה* is effective for both people or both fields, because as the Rashbam explains

דכי היכי דנתכוין לזה ליתן במתנה
הכי נמי נתכוין לאידך

הואיל ובדיבור אחד נתן לשניהן

Just like he wants to give this person a *מתנה* in one field, he wants to give him the same in the other field;

And just like he wants to give a *מתנה* in this field to one person, he also wants to give a *מתנה* in the same field to the other person.

However,

בשתי שדות ושני בני אדם
לא

Because each word refers to a different person AND a different field;

4

3.
רבין אמר רבי יוחנן
בשתי שדות ושני בני אדם
דבריו קיימין

Even if the *ירושה* and *מתנה* were for different people AND different fields, the *מתנה* is effective, because as Rashi in *במות* explains

דמדאדכר לשון מתנה בהאי שטר צוואה לחד מינייהו

כולהו נמי מתנה נינהו

Since the word *מתנה* was used in this *צוואה*, it applies to all people and fields mentioned in the same *צוואה*.

3

2

רבי אלעזר

**אפילו אדם אחד ושתי שדות
שדה אחת ושני בני אדם
דבריו קיימין**

Even if the terms *ירושה* and *מתנה* were for the same person but for different fields,

or for the same field but for different people, the *מתנה* is effective for both people or both fields,

because as the Rashbam explains

דכי היכי דנתכוין לזה ליתן במתנה

הכי נמי נתכוין לאידך

הואיל ובדיבור אחד נתן לשניהן

Just like he wants to give this person a *מתנה* in one field, he wants to give him the same in the other field;

And just like he wants to give a *מתנה* in this field to one person, he also wants to give a *מתנה* in the same field to the other person.

However,

בשתי שדות ושני בני אדם

לא

Because each word refers to a different person and a different field.

4

3

רבין אמר רבי יוחנן

**בשתי שדות ושני בני אדם
דבריו קיימין**

Even if the *ירושה* and *מתנה* were for different people AND different fields, the *מתנה* is effective,

because as Rashi in *במות* explains

דמדאדכר לשון מתנה בהאי שטר צוואה לחד מינייהו
כולהו נמי מתנה נינהו

Since the word *מתנה* was used in this *צוואה*, it applies to all people and fields mentioned in the same *צוואה*.

5 disagrees partially and says that in the case of בשתי שדות ושני בני אדם
It depends:
Only if he phrased it this way;
פלוני ופלוני יירשו שדה פלונית ופלונית
שנתתים להם במתנה
ויירשום
קנה
If for both people and both fields he wrote in the beginning ירושה, in the middle מתנה, and at the end he repeated ירושה;
In this case, the מתנה is effective for all people and fields, because as the Rashbam explains
דכי היכי דלשון ירושה נאמר לשניהן
גם המתנה באמצע נאמרה בעל כרחך לשניהן
Just like he repeated the word ירושה for each one, once in the beginning and again at the end, so too, the word מתנה was also intended for each one, because he connected it to the first term of ירושה by saying שנתתים, which I have already given them.

However, if one of these two conditions is missing; for example, he said;

1. פלוני ופלוני יירשו שדה פלונית ופלונית ותנתן להם שדה פלונית ופלונית ויירשום
He said תנתן, not שנתתים;
Even though he repeated ויירשום;
2. Or, he said;
פלוני ופלוני יירשו שדה פלונית ופלונית שנתתים להם במתנה
But he did not repeat ויירשום;
Even though he said שנתתים;
לא קנה
As the Rashbam explains;
Even though both terms ירושה and מתנה were mentioned for both people and both fields; however,
כיון דגופין מחולקין ניהו
וכל אחד הוי מעשה בפני עצמו
שתי לשונות כנגד שני מעשים הן
לאחד לשון מתנה ולאחד לשון ירושה
על ראשון ראשון ועל אחרון אחרון
Since these are separate actions for each person and field, the word מתנה was intended only for the first person and field and ירושה was intended for the second person and field. Therefore,
לא קנה
The מתנה is not effective for the ירושה person and field.
=====

5
epen disagrees partially and says
בשתי שדות ושני בני אדם
It depends:
Only if he phrased it this way;
פלוני ופלוני יירשו שדה פלונית ופלונית שנתתים להם במתנה – ויירשום קנה
If for both people and both fields he wrote in the beginning ירושה, in the middle מתנה, and at the end he repeated ירושה;
The מתנה is effective for all people and fields,
because as the Rashbam explains
דכי היכי דלשון ירושה נאמר לשניהן
גם המתנה באמצע נאמרה בעל כרחך לשניהן
Just like he repeated the word ירושה for each one, once in the beginning and again at the end, so too, the word מתנה was also intended for each one, because he connected it to the first term of ירושה by saying שנתתים, "which I have already given them".

However, if one of these two conditions is missing; for example, he said;

<p>פלוני ופלוני יירשו שדה פלונית ופלונית שנתתים להם במתנה ויירשום; Even though he said שנתתים; לא קנה</p>	<p>פלוני ופלוני יירשו שדה פלונית ופלונית ותנתן להם שדה פלונית ופלונית ויירשום He said "תנתן", not "שנתתים"; Even though he repeated "ויירשום".</p>
--	---

As the Rashbam explains;
Even though both terms ירושה and מתנה were mentioned for both people and both fields; However,
כיון דגופין מחולקין ניהו
וכל אחד הוי מעשה בפני עצמו
שתי לשונות כנגד שני מעשים הן
לאחד לשון מתנה ולאחד לשון ירושה
על ראשון ראשון ועל אחרון אחרון
Therefore,
לא קנה
The מתנה is not effective for the ירושה person and field.

6 The Gemara brings proof to רבין אמר רבי יוחנן from the following Braisa

נכסי לך

ואחריו יירש פלוני

ואחרי אחריו יירש פלוני

If a **ראובן** states, my assets shall be given to

And after he dies, **שמעון** shall inherit these assets;

And after he dies, **לוי** shall inherit these assets;

מת ראשון קנה שני

מת שני קנה שלישי

If **ראובן** dies first, **שמעון** acquires it;

And if **שמעון** then dies, **לוי** acquires it;

However

ואם מת שני בחיי ראשון

יחזרו נכסים ליורשי ראשון

If **שמעון** dies first, and then **ראובן** dies, the assets remain with **ראובן's** heirs, and are not given to **לוי**.

6 The Gemara brings proof to רבין אמר רבי יוחנן from the following Braisa

נכסי לך

ואחריו יירש פלוני

ואחרי אחריו יירש פלוני

If a **ראובן** states, my assets shall be given to

And after he dies, **שמעון** shall inherit these assets;

And after he dies, **לוי** shall inherit these assets;

מת ראשון קנה שני

מת שני קנה שלישי

If **ראובן** dies first, **שמעון** acquires it;

And if **שמעון** then dies, **לוי** acquires it;

However

ואם מת שני בחיי ראשון

יחזרו נכסים ליורשי ראשון

If **שמעון** dies first, and then **ראובן** dies,

the assets remain with **ראובן's** heirs,

and are not given to **לוי**.

7 The Gemara asks
 מת ראשון קנה שני
 והא הכא דכשתי שדות ושני בני אדם דמי
 וקתני דקנה
 If **ראובן** dies first, why does שמעון acquire these assets?
 These are considered different assets to different people
 because **ראובן** and שמעון do not own them simultaneously;
 and even though only for **ראובן** it was a מתנה, while for
 שמעון it was a ירושה, nevertheless if **ראובן** dies the
 assets go to שמעון, but not to **ראובן**'s heirs, it must be
 because even
 בשתי שדות ושני בני אדם
 קנה
 Because the מתנה לשון applies to both;

Therefore, the Gemara concludes
 תיובתא דכולהו תיובתא
 This Braisa is a proof against the first two opinions of רב
 רב אלעזר and דימי אמר רבי יוחנן. However, this Braisa cannot
 be a proof against ריש לקיש, because
 והא אמר רבא
 הלכתא כותיה דריש לקיש בהני תלת
 רבא says that this Halachah is one of three areas in which
 the final ruling is like ריש לקיש and not like יוחנן?

Therefore, we must make the following distinction
 כאן בתוך כדי דבור
 In the Braisa's case, the ירושה for the second person
 was stated within range of the מתנה for **ראובן**. Therefore,
 the מתנה can also be applied to the second person.

כאן לאחר כדי דבור
 While in ריש לקיש's case, the ירושה for the second person
 was stated out of range of the מתנה for the first person.
 Therefore, the מתנה cannot be applied to the second
 person.

7

מת ראשון קנה שני
והא הכא דכשתי שדות ושני בני אדם דמי
וקתני דקנה

If **ראובן** dies first, why does שמעון acquire these assets?
 These are considered different assets to different people
 because **ראובן** and שמעון do not own them simultaneously;

And even though for **ראובן** it was a מתנה,
 while for שמעון it was a ירושה, nevertheless
 if **ראובן** dies the assets go to שמעון, but not to **ראובן**'s heirs,
 it must be because even

בשתי שדות ושני בני אדם

קנה

Because the מתנה לשון applies to both;

תיובתא דכולהו תיובתא

This Braisa is a proof against the first two opinions
 of רב אלעזר and דימי אמר רבי יוחנן.

However,

this Braisa cannot be a proof against ריש לקיש, because

והא אמר רבא

הלכתא כותיה דריש לקיש

בהני תלת

רבא says that this Halachah is one of three areas
 where the final ruling is like ריש לקיש and not like יוחנן?

Therefore, we must make the following distinction

כאן

לאחר כדי דבור

While in ריש לקיש's case,
 the ירושה for the second
 person was stated out of
 range of the מתנה for the first
 person. Therefore, the מתנה
 cannot be applied to the
 second person.

כאן

בתוך כדי דבור

In the Braisa's case,
 the ירושה for the second
 person שמעון was stated
 within range of the מתנה
 for **ראובן**. Therefore, the מתנה
 can also be applied to the
 second person.